Aan raadsleden gemeente Arnhem

Datum	:	7 mei 2025
Ons kenmerk	:	028 2025 U hk
Contactpersoon	:	Maudy Hylkema
Telefoonnummer	:	026-321 77 00

Betreft: reactie op Perspectiefnota

Geachte raadsleden,

Op de politieke avond van 7 mei delen wij onze reactie op de Perspectiefnota met een aantal raadsleden. In deze brief zetten we graag voor alle raadsleden ons pleidooi kort uiteen.

We zijn verheugd dat in de Perspectiefnota het belang van versterking van de sociale basis en de transitie van zorg naar gezondheid te lezen is. We zien vanuit de dagelijkse praktijk veel kansen en mogelijkheden om de sociale basis verder te versterken. Ook zijn we blij met de herwaardering van het opbouwwerk/sociaal werk. Onderstaande lichten wij toe waarom investering op deze professionals van belang is.

Sterke wijken

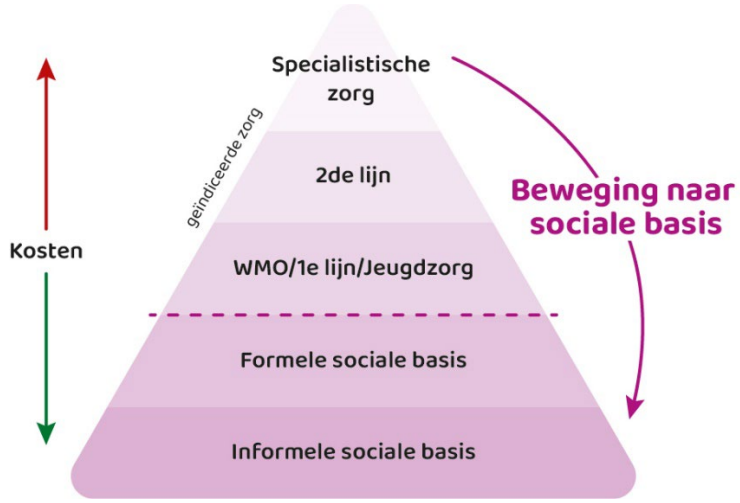
Mensen die wonen in sterke wijken waar de inwoners naar elkaar omkijken en waar ruimte is voor ontmoeting en eigen initiatieven voelen zich beter, zijn meer tevreden en voelen zich gelukkiger; ze hebben regie over hun eigen leven en zijn minder eenzaam.
Inwoners uit sterke wijken hebben minder zorg nodig. Daar ligt een kans voor de gemeente Arnhem. Want het is een maatschappelijke opgave dat zoveel mogelijk mensen positieve gezondheid ervaren. Daarnaast is het urgent om de zorgkosten te verlagen. We krijgen sterke wijken door de sociale basis te verstevigen.

De beweging

De druk op de zorg neemt toe. De rijen bij de huisartsen wordt langer en de wachtlijsten naar de 1ste, 2de en 3de lijn zijn groot. Gezinnen, kinderen en jongeren krijgen te maken met steeds complexere problematiek. En het aantal ouderen met veel zorgvragen, verdubbelt. De zorgsector kan in het heden de vraag al niet aan. Met de nijpende arbeidsmarkt zijn er toenemend ook te weinig mensen om de zorg te verlenen. De zorg wordt onuitvoerbaar en onbetaalbaar.
Daarom is het belangrijk om gezondheidsproblemen te voorkomen of in een zo vroeg mogelijk stadium te verminderen. In het versterken van de sociale basis ligt de sleutel.

Een sterke sociale basis werkt voor alle leeftijdsgroepen preventief. Gezondheid in al haar facetten kan daar worden bevorderd en zorgvragen kunnen daar worden gereduceerd. Denk aan het voorbeeld van een oudere mevrouw die bij de huisarts komt omdat ze zich zo somber voelt. Een huisarts kan dan geneigd zijn om haar door te verwijzen of medicatie voor te schrijven, maar hij zou haar ook het advies kunnen geven om eens een bezoekje te brengen aan het buurthuis om de hoek, omdat hij weet dat daar veel activiteiten gedaan worden. Het netwerk doet die mevrouw zo veel goed, dat ze al snel die somberheid niet meer ervaart.

Denk aan de jongere die een lastige thuissituatie heeft en niet helemaal meekomt op school. Hij voelt zich eenzaam. In een uitnodigend jongerencentrum wordt iets georganiseerd dat hem aanspreekt. Hij vindt er zijn gelijken en jongerenwerkers die hem steunen. Een nieuw sociaal netwerk ontstaat. In de onlinegroep met het jongerenwerk kan hij ook nog zijn problemen uiten.

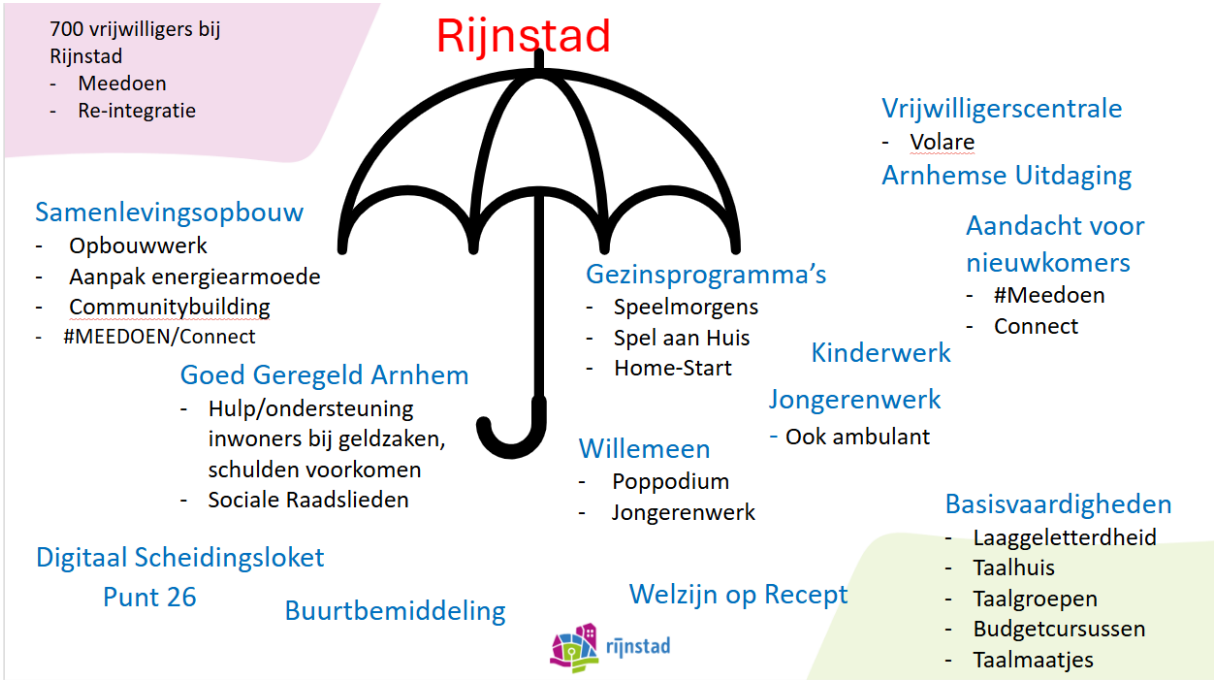
Sterke gemeenschappen dragen veel. Deze gemeenschappen ontstaan niet vanzelf. Professionals met kennis van samenlevingsopbouw weten het juiste fundament te leggen en verbindingen tot stand te brengen. Deze steunschil is nodig.
Als inwoners sterke banden hebben met hun buurtbewoners leidt dat tot een grotere bereidheid tot informele en onderlinge hulp. Met informele hulp bedoelen we ook de inzet van vrijwilligers. Buurtbewoners ondersteunen elkaar bij alledaagse dingen, bieden een luisterend oor en verlenen praktische hulp wat uiteindelijk leidt tot minder zorgvragen.
In de formele sociale basis behoren ook het creëren van ontmoetingsplekken (buurthuizen), het organiseren van activiteiten en het stimuleren van contact tussen buurtbewoners. Ontmoeting vermindert sociale isolatie en eenzaamheid, belangrijke risicofactoren voor mentale en fysieke gezondheidsproblemen die anders zorg zouden vereisen.
Het gaat erom dat we de beweging van dure geïndiceerde zorg naar meer opvang van problematiek in de sociaal basis gaan realiseren.

Een sterke sociale basis

Het versterken van de sociale basis brengt twee dingen:
1. In het dagelijks leven kunnen mensen grotere sociale gezondheid ervaren. Meer ‘normaal’ en minder gemedicaliseerd. Is er een probleem dan kan dit veelal door een fijn sociaal netwerk en algemene voorzieningen dichtbij worden opgelost.
2. Het in de basis opvangen en of reduceren van problemen maakt dat de zorgvraag wordt voorkomen (preventie) en wordt verkleind (voorkomen van escalatie). De zorgsector is er dan voor gezondheidsproblemen die echt een medisch antwoord vragen.

De rol van Rijnstad

Sterke wijken en een sterke sociale basis ontstaan niet vanzelf. Professionele ondersteuning is nodig. Rijnstad is een stichting zonder winstoogmerk die deze sociaal-maatschappelijke ondersteuning geeft. Wij zijn een sterke integrale welzijnsorganisatie voor heel Arnhem. Wij werken aan samenlevingsopbouw en sterke gemeenschappen. We bieden collectieve ondersteuning en soms een individuele handreiking (aan een gezin, een jongere, een oudere, iemand die hulp nodig heeft bij regelzaken).
Onder de paraplu van Rijnstad valt een breed aanbod. In alle onderdelen werken sociaal werkers met verschillende kennis en kunde. Zij werken samen met heel veel vrijwilligers.

Bij Rijnstad werken HBO-geschoolde professionals – sociaal werkers- die de wijk kennen, de samenwerking opzoeken en inwoners en vrijwilligers ondersteunen. De sociaal werkers zitten in de haarvaten van de wijken. Zij weten wanneer ze er moeten zijn en wanneer zij weer kunnen terugtreden.
Onze collega's weten elkaar, en ook collega's van andere organisaties, snel te vinden en versterken elkaar om inwoners passend te steunen.

Inhaalrace?

Helaas is het sociaal werk in afgelopen jaren uitgehold terwijl de maatschappelijke opgaven en medicalisering toenamen. Het knelt steeds meer in de uitvoering van ons werk. Rijnstad is gehouden aan de CAO Sociaal werk, er zijn diverse loonsverhogingen geweest. Daarbij is er ook de forse prijsindexering. Echter, de loon- en prijsverhogingen zijn niet geheel gecompenseerd in onze financiering, wat ook nog eens zorgde voor een (indirecte) bezuiniging van 10%. Tegelijkertijd moet Rijnstad werken aan haar eigen toekomstbestendigheid om de veranderingen in de maatschappij goed op te vangen en ontwikkelt zij volop mee aan de transformatie (jeugd) zorg & welzijn: vanuit de instelling moet de zorg naar huis, en vanuit de thuissituatie moet meer

collectief, meer preventief en meer participatie. Dat knelt aan alle kanten. Wij hebben een redelijke financiering nodig om de dienstverlening goed te blijven doen, voor de inwoners en met onze medewerkers.

Transformatie van het sociaal domein is transformatie van het landschap

In hoofdstuk 4 van de Perspectiefnota wordt de onmisbare schakel van het opbouwwerk in de wijken genoemd. Dit is het sociaal werk, een basisvoorziening om sterke wijken te realiseren. Natuurlijk vinden wij dat het opbouwwerk, jongerenwerk (en bijvoorbeeld het jongerenwerk op scholen) in de breedte noodzakelijk zijn om de sociale basis te versterken en preventief complexe situaties te voorkomen en problemen te kunnen reduceren.

Wij pleiten voor een versterking van de sociale basis door het investeren in welzijnsprofessionals. Zij zijn als steunschil onontbeerlijk. Investeren in de sociale basis loont: meer sociale gezondheid, minder fysieke en mentale zorgvragen. Een sterke sociale basis leidt tot grotere positieve gezondheid en uiteindelijk tot afname van de vraag naar (geïndiceerde) zorg. Daarmee wordt ook de zorg meer toekomstbestendig en blijft het uitvoerbaar voor mensen die echt specifieke medische zorg nodig hebben.

Wij pleiten ook voor een robuuster en eenvoudiger landschap dat bestaat uit organisaties uit het sociaal domein die samenwerken en daarbij gaandeweg innoveren. Zo hoeven zij niet voor elke pilot een aparte aanvraag in te dienen en zo komt vernieuwing uit de (grote) organisaties. En zo wordt versnippering van welzijnsinitiatieven tegengegaan en is kwaliteit, effectiviteit en efficiency geborgd.

Tot slot nodig ik u hierbij graag uit om een bezoek te brengen aan een specifieke wijk, we laten u graag persoonlijk zien wat wij concreet doen. Een telefoontje of mailtje is voldoende. U kunt me bereiken via het algemeen telefoonnummer van Rijnstad 026-3217700 of m.hylkema@rijnstad.nl

Hartelijke groet,

Maudy Hylkema
Bestuurder